

ACHTERGROND OKTOBERFESTEN

DOOR BENTI BANACH

Sittard is trendsetter. Het Oktoberfest dat in 2005 min of meer toevallig ontstond, wordt overal gekopieerd. Morgen barst het weer los. Waarom zijn bier, schlagers en lederhosen zo populair? „Hollanders begrijpen onze traditie niet.”

Het foute feestje dat mega werd

SITTARD

Hangt uw lederhose of dirndl al klaar? Zo niet, haast u. In Sittard wacht vanaf morgen een zee aan bier en een oceaan aan *Gemütlichkeit* op u. Want hier barst de Moeder aller *Oktoberfesten* los. Althans van die in Nederland. Maar neem wel bovenstaande dresscode in acht. Toen Sittard in 2005 besloot de voorjaarskermis naar oktober te verplaatsen en daar een randprogramma in Duitse sferen aan vast te plakken, wist niemand hoe trendsettend dat zou zijn. Dertien jaar la-

ter telt ons land naar schatting zo'n 250 *Oktoberfesten*. Hoe is het mogelijk dat studenten, bedrijven, buurtverenigingen en steden het concept uit München zo massaal omarmen?

Toeristen

Van alle Oktoberfeesten in de Lage Landen is het Sittardse niet alleen het oudste en grootste, het komt ook het meest in de buurt van het origineel in München, zegt Maartje van Kuppevelt van oktoberfestfan.nl. De website biedt een overzicht van alle feesten en attributen - inclusief Heidi-pruiken en opblaasbare pretzels - en dist daarbij allerlei weetjes op. „Onze website ontploft de laat-

Openingsparade met monsters

Het zes dagen durende Oktoberfeest in Sittard begint morgenavond om 19.00 uur met een parade door de binnenstad met harmonieën, verlichte praalwagens, oude tractoren en koetsen. Het is de intocht van de nieuwe Miss Oktoberfeest. Veerle Smets. Dit keer doet aan de parade ook de Oostenrijkse groep Krampus mee. Krampus is in Alpenlanden het hulpje van Sinterklaas, de rol die bij ons voor Zwarte Piet is weggelegd. Krampus is een monsterlijk figuur met hoorns op het hoofd, een beetje duivels. Burgemeester Sjraar Cox van Sittard-Geleen slaat met eregast Willem van der Leegte, baas van VDL, om 20.30 uur het eerste vat bier aan.

Naast de vier feestpaviljoens waar in zes dagen tijd meer dan honderd (inter)nationale artiesten optreden, bestaat het Oktoberfeest uit een kermis met zeventig attracties, waaronder veel stands met Duitse snacks. Nieuw is dat er nu ook op zaterdagmiddag een gratis concert plaatsvindt in het Brand Weizenpaviljoen van Vlado Kumpan, die Tsjechische blaasmuziek brengt van hoog niveau. Andere acts die het Oktoberfeest aandoen zijn onder andere de Münchner Zwietract, Sumpfröten, Falco - The Show, maar ook Bepie Kraft & Erwin en Spik & Span. Het complete programma is op de website www.oktoberfeestsittard.nl te vinden. Vaste elementen als de Internationale Schutterijen- en Gildenoptocht (zondag) en de vuurwerkshow (woensdag) zijn ook dit jaar naar verwachting weer publiekstrekkingen.

En van de circa 250 Oktoberfeesten in Nederland vond afgelopen weekend in Stein plaats.

FOTO'S ANNEMIEK MOMMERS

„Tja, als je normaal drie pilsjes drinkt, en nu opeens drie liter...”

Maartje van Kuppevelt

te tijd. We zien dat mensen ons zoeken op 'bier', 'schnaps' of hoe je een dirndl strikt.”

Van Kuppevelt is als reisleader nu in München, waar ze Nederlandse toeristen uitlegt wat de tips en tricks en achtergronden van 's werelds grootste drankfeest zijn. „München staat op je bucketlist en als je er geweest bent, komt het er weer op terug. Het is zo imposant. Deze sfeer voel je nergens anders.” De Brabantse meldt ook dat de ambulances af- en aanrijden om klem gezopen bezoekers af te voeren. Anderen kunnen weer verder na een bezoek aan de *Kotzhigel*. „Tja, als je normaal drie pilsjes drinkt en opeens drie liter... Want om het kwartier klinkt *Ein Prosit* en daar doe je aan mee. Maar dan nog, het positieve, de *Gemütlichkeit* overheerst.”

Festivalisering

Maurice Gorissen noemt Sittard een kopie van Bayern, „want succes heeft wordt gekopieerd. De andere Nederlandse evenementen zijn weer een kopie van de Sittardse kopie.” Gorissen is pr-man van de lokale carnavalsvereniging Marotte. Hij ziet overeenkomsten met carnaval. „Het zijn allebei prachtige feesten. Ik ken velen die beide vieren. Maar de carnavalsvierder denkt meer na over een creatie en is er werken mee bezig. Bij een *Oktoberfest* koop je een pakje en kaartje en ga je

een leuke avond tegemoet.” Het succes komt volgens hem ook door de muziek met zijn hoge aabaarheidsfactor, zeg maar het Helene 'Atemlos' Fischer-element.

„Met carnaval kun je die muziek ook draaien. Dat is de Rijnlandse invloed, dat voelt heel vertrouwd. Wij accepteren het Duits hier heel makkelijk.” Gorissen wijst ook op de populariteit van de *Kölsche* avond in Sittard met onder meer de Bläck Fööss. Waarmee hij onderstreept dat Nederland het feest op zijn eigen manier interpreteert, want Keulen en München verschillen van elkaar als Limburg van Friesland.

„Hollanders begrijpen de traditie van *Oktoberfest* niet”, zegt de woordvoerder van de Duitse ambassade in Den Haag. Voorzitter Barbara Couwenbergh-Rapke stelt zelfs *unverfroren* dat haar Deutscher Klub in Den Haag het enige echte *Oktoberfest* van Nederland houdt. „Omdat wij de enigen zijn die weten hoe je het moet vieren. Wij maken er geen carnaval van. Nederlanders trekken een dirndl of lederhose van 9,90 euro van Blokker aan. Of een pruik met vlechten of bretels met lampjes. Een Duitser zou zich schamen. Zo ga je niet de straat op. Duitsers halen hun mooiste dirndl of lederhose van 150 euro uit de kast en trekken die plechtig aan. De stof, de blouse, het schortje, alles is traditioneel.” Toch noemt Couwenbergh de

hausse aan *Oktoberfesten* een positieve ontwikkeling, want „feesten verbinden, verbroederen.”

Ontkerkelijkt

Ze voldoen aan de huidige behoefte, merkt festivalonderzoeker Martijn Mulder van de Hogeschool Rotterdam. „Vroeger hechtten we meer waarde aan producten, tegenwoordig geven jonge mensen liever geld uit aan waardevolle momenten en unieke ervaringen.”

Hij noemt Nederland het meest festivaliseerde land ter wereld. „Dat komt omdat hier snel heel veel tradities zijn verdwenen en we zijn ontkerkelijkt. De herkenning, de gelijkgestemden en de geborgenheid vinden we nu op festivals. Bovendien staan we aan zo veel prikkels uit de hele wereld bloot, dat de behoefte aan herwaardering van onze tradities en oude gebruiken groot is.”

Maar waarom zo'n typisch Duits feest? „Ja, twintig jaar geleden zouden we niet zo snel iets overnemen uit Duitsland. De oude clichés zijn er nog wel, maar het imago van Duitsland is nu heel erg positief. Het is geaccepteerd om er dingen uit over te nemen.” Ook is Duitsland al jaren een van onze populairste vakantie-landen.

Is een *Oktoberfest* niet ook *camp*, een kitscherig festival waarmee studenten en hoeders van de goede smaak kunnen koketteren, net als

„Een Duitser zou zich schamen voor een dirndl van 9,90 euro van Blokker.”

Barbara Couwenbergh-Rapke

Nieuw: inwisselen consumptiebon

De vier feestpaviljoens op het Sittardse Oktoberfeest werken allemaal met hun eigen consumptiebonnen. Dat heeft te maken met het feit dat elke feesttent een eigen uitbater heeft. Al jaren hebben bezoekers kritiek op die praktijk. Wie de ene avond in bijvoorbeeld het Brand Weizenpaviljoen op stap is geweest, kan later in de week met zijn overgebleven consumptiebonnen niet terecht in de Boels Rental- of de Brand Brauhaus-tent. Vooral op zondagmiddag, als er in de paviljoens een gratis toegankelijk programma is, wil veel publiek graag meerdere paviljoens achtereenvolgens bezoeken. Gegoochel met de verschillende consumptiebonnetjes is dan onvermijdelijk. Maar één munteenheid voor de hele festivalweide is organisatorisch te moeilijk gebleken. Op deze veertiende editie van het Oktoberfeest wordt voor het eerst een handreiking gedaan. In elk feestpaviljoen komt nu een omruilkassa te staan, waar de bonnen van de ene feesttent kunnen worden geruild tegen die van de andere.

het Eurovisie Songfestival? Mulder: „Ik ben geneigd daar absoluut ja op te zeggen. Het is fout en daarom juist leuk.”

Toverwoord

Het zijn artiesten als Dieter Kolblenz en Helene Fischer-na-apers die op die golf varen. Maar van Kuppevelt schaarft het onder de *guilty pleasures*. „Het is niet meer fout, ofschoon het zo nog wel soms wordt gebracht. Het verleden is verwaagd, we reizen overal heen.” Ook *camp* draagt volgens Martijn Mulder bij aan de *escape* aan het dagelijks leven. „Als er één toverwoord is bij festivals is het ontsnappen aan de prestatiedruk van tegenwoordig.”

Collega-onderzoeker Martin Groeters van Stenden Hogeschool Leeuwarden ziet ook dat mensen graag uit de werkelijkheid stappen. *Oktoberfesten* zijn daarvoor ideaal. „Ze passen bij de behoefte aan authenticiteit en traditie. Ze zijn heel sociaal, want je viert het met vrienden en familie, heel laagdrempelig en bieden een stuk vrijheid: je kunt jezelf zijn door je te verkleeden. Zo is iedereen hetzelfde.”

Zo zijn we weer terug bij carnaval. Van Kuppevelt: „De *Oktoberfesten* in Nederland zijn begonnen in Limburg en Brabant. Wij zijn carnavalsvierders. Wij weten hoe we feest moeten vieren.” Toch is ook de rest

van Nederland niet onbekend met hossen op Duitstalige muziek met een glas bier in de hand: tijdens de après-ski op wintersport.

Martin Groeters ziet dat de groei van het aantal festivals afneemt. „Maar niet als het om *Oktoberfesten* gaat. Je ziet inmiddels ook allerlei varianten. In Londen hebben ze een veganistische *Oktoberfest*.” In zijn eigen Leeuwarden is het festival begonnen door Duitse studenten. „Je ziet op het affiche telkens drie dingen: drank, muziek en vrouwen. Er gebeuren heel veel dingen die de #MeToo-beweging niet leuk zal vinden.” In München is er een speciaal meldpunt voor lastiggevallen dames. Zo ver gaat Sittard niet in zijn kopieerdrad.

Reageren?

Benti.Banach@delimburger.nl

studium chorale

Internationale Masterclass voor Koördirigenten

12 - 14 okt.

Openbare workshops

14 okt. 14.30 u. Lutherse kerk Slotconcert

www.studiumchorale.nl

